

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну**

**НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
ДИСЦИПЛІНИ**

«ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

спеціальність 206 «Садово-паркове господарство» ОС «Магістр»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробник: Суханова О. А.– доцент, кандидат сільськогосподарських наук

Київ – 2021

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ лісового і
садово-паркового господарства
П.І. Лакида
«17» травня 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
ландшафтної архітектури
та фітодизайну
Протокол № 12 від 11.05.2021 р.
Завідувач кафедри
О.В. Колесніченко

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП
С.Б. Ковалевський

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

спеціальність 206 «Садово-паркове господарство» ОС «Магістр»
ННІ лісового і садово-паркового господарства
Розробник: Суханова О. А. – доцент, кандидат сільськогосподарських наук

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

Екологічна експертиза в Україні – вид науково-практичної діяльності уповноважених державних органів та об'єднань громадян, еколога-експертних формувань та об'єднань громадян, що ґрунтується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці передпроектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація і дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища, і спрямована на підготовку висновків про відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

АНОТАЦИЯ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ «ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ЭКСПЕРТИЗА»

Экологическая экспертиза в Украине - вид научно-практической деятельности уполномоченных государственных органов и объединений граждан, еколога-экспертных формирований и объединений граждан, что основывается на межотраслевом экологическом исследовании, анализе и оценке предпроектных, проектных и других материалов или объектов, реализация и действие которых может негативно влиять или влияет на состояние окружающей естественной среды, и направлена на подготовку выводов о соответствии запланированной или осуществляемой деятельности нормам и требованиям законодательства об охране окружающей среды, рациональном использовании и воссоздании природных ресурсов, обеспечения экологической безопасности.

THE DISCIPLINE ANNOTATION «ECOLOGICAL EXAMINATION»

Ecological examination in Ukraine is a type of research and practice activity of the authorized public organs and associations of citizens, associations of citizens, that is base on inter-branch ecological research, analysis and estimation of pre-project, project and other materials or objects, realization and the action of that can negatively influence or influences on the state of natural environment, and sent to preparation of conclusions about accordance of the pre-arranged or carried out activity to the norms and requirements of legislation about guard environment, rational use and recreation natural resource, providing ecological safety.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	_____ (шифр і назва)	
Напрямок підготовки	_____ (шифр і назва)	
Спеціальність	206 - "Садово-паркове господарство" (шифр і назва)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	_____ Магістр _____ (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна (вибіркова)	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2,0	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки		
Семестр		
Лекційні заняття		8 год.
Практичні, семінарські заняття		6 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота		106 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічна експертиза в Україні – вид науково-практичної діяльності уповноважених державних органів, еколога-експертних формувань та об'єднань громадян, що ґрунтується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці передпроектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація і дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища, і спрямована на підготовку висновків про відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Метою екологічної експертизи є запобігання негативному впливу антропогенної діяльності на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, а також оцінка ступеня екологічної безпеки господарської діяльності та екологічної ситуації на окремих територіях і об'єктах.

Основними завданнями екологічної експертизи є:

- 1) визначення ступеня екологічного ризику і безпеки запланованої чи здійснюваної діяльності;
- 2) організація комплексної, науково обґрунтованої оцінки об'єктів екологічної експертизи;
- 3) встановлення відповідності об'єктів експертизи вимогам екологічного законодавства;
- 4) оцінка впливу діяльності об'єктів екологічної експертизи на стан навколишнього природного середовища, і якість природних ресурсів;
- 5) оцінка ефективності, повноти, обґрунтованості та достатності заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- 6) підготовка об'єктивних, всебічно обґрунтованих висновків екологічної експертизи.

У освітньо-професійній програмі підготовки фахівців дисципліна вважається вибірковою.

В результаті вивчення дисципліни студент має знати державне регулювання в галузі екологічної експертизи в Україні та процедуру проведення екологічної експертизи проектів ландшафтних об'єктів.

Студенти повинні вміти складати обґрунтовані висновки екологічної експертизи проектів на ландшафтні об'єкти.

Вивченню дисципліни «Екологічна експертиза» повинні передувати такі дисципліни: озеленення населених місць, ландшафтна архітектура, правознавство.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

Тема лекційного заняття 1. Екологічна експертиза в Україні

1. Мета, завдання, принципи
2. Об'єкти та суб'єкти
3. Форми екологічної експертизи

Тема лекційного заняття 2. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення галузі екологічної експертизи

1. Завдання законодавства про екологічну експертизу
2. Міжнародне співробітництво та українське екологічне законодавство
3. Правове регулювання та управління в галузі екологічної експертизи в Україні

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ

Тема лекційного заняття 3. Учасники процесу та особливості проведення екологічної експертизи в Україні

1. Статус експерта
2. Права та обов'язки замовників
3. Порядок проведення
4. Фінансування екологічної експертизи

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<i>Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ФОРМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ</i>													
<i>Тема 1. Екологічна експертиза в Україні</i>							39	2	2				35
<i>Тема 2. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення галузі екологічної експертизи</i>							39	2	2				35
Разом за змістовим модулем I							78	4	4				70
<i>Змістовий модуль II. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В УКРАЇНІ</i>													
<i>Тема 1. Учасники процесу та особливості проведення екологічної експертизи в Україні</i>							42	4	2				36
Разом за змістовим модулем II							42	4	2				36
Усього годин							120	8	6				106

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення проектної документації ландшафтного об'єкту та аналіз його в натурі на предмет здійснення екологічної експертизи	2
2	Процедура оформлення документів для екологічної експертизи проектної документації на ландшафтний об'єкт	2
3	Підготовка та оформлення висновку з екологічної експертизи проекту ландшафтного будівництва	2
	РАЗОМ	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ НПП

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз основних нормативно-правових актів України в галузі екологічної експертизи	35
2	Вивчення порядку проведення екологічної експертизи проектів ландшафтного будівництва	35
3	Оформлення пакету документів для проведення екологічної експертизи проекту ландшафтного будівництва. Складання обґрунтованого еколога-експертного висновку на ландшафтний проект	36
	РАЗОМ	106

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

В межах двох модулів курсу «Екологічна експертиза» кожен студент групи отримує індивідуальні завдання для проробки.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

В межах кожного модулю проводяться опитування у вигляді тестових завдань, які визначають рівень засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу із вищезазначених тем.

По закінченню курсу студенти складають залік, який засвідчує рівень індивідуальної їх підготовки із курсу «Екологічна експертиза».

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточний контроль			Рейтинг з навчальної роботи R _{нр}	Рейтинг з додаткової роботи R _{др}	Рейтинг штрафний R _{штр}	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3					
0-100	0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 03.04.2009 р., рейтинг студента з навчальної роботи **R_{нр}** стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} \cdot K^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M} \cdot K^{(n)}_{3M})}{K_{DIS}} + R_{DR} - R_{STR},$$

де $R^{(1)}_{3M}, \dots, R^{(n)}_{3M}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;
 n – кількість змістових модулів;
 $K^{(1)}_{3M}, \dots, K^{(n)}_{3M}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;
 $K_{DIS} = K^{(1)}_{3M} + \dots + K^{(n)}_{3M}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;
 R_{DR} – рейтинг з додаткової роботи;
 R_{STR} – рейтинг штрафний.
 Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{3M} = \dots = K^{(n)}_{3M}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{3M} + \dots + R^{(n)}_{3M})}{n} + R_{DR} - R_{STR}.$$

Рейтинг з додаткової роботи R_{DR} додається до R_{HP} і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний R_{STR} не перевищує 5 балів і віднімається від R_{HP} . Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням **підготовка і захист курсового проекту (роботи)** оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Перелік нормативно-правових актів та нормативних документів, які регулюють питання галузі екологічної експертизи в Україні

Закони України:

1. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про благоустрій населених пунктів» (2005 р.)
2. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про природно-заповідний фонд України» (1992 р.)
3. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про охорону культурної спадщини» (2004 р.)
4. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про екологічну експертизу» (1995 р.)
5. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про охорону навколишнього природного середовища» (1992 р.)
6. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про оцінку впливу на довкілля» (2017 р.)

Державні будівельні норми України, Державні стандарти України, Державні санітарні правила:

1. ДБН 360-92** Планування і забудова міських і сільських поселень (1993 р.)
2. ДБН А.2.3-1-99 Територіальна діяльність в будівництві
3. ДБН В.3.2-1-2004 Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини
4. ДБН Б.2.2-1-2008 Кладовища, крематорії та колумбарії. Основи проектування
5. ДБН А.2.2-6-2008 Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження науково-проектної документації для реставрації об'єктів нерухомої культурної спадщини
6. ДБН Б.1.1-15:2012 Склад та зміст генерального плану населеного пункту

7. ДБН В.2.2-28:2010 Будинки адміністративного та побутового призначення
8. ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво
9. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій
10. ДСТУ Б А.2.4-6:2009 СПДБ. Правила виконання робочої документації генеральних планів
11. ДСП № 172-96 Державні санітарні правила розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів
12. ДСП № 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів
13. ДСП 201-97 Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених пунктів

Постанови Кабінету Міністрів України:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026 «ПОРЯДОК передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля»
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 989 «ПОРЯДОК проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля»

Накази профільних міністерств і відомств:

1. НАКАЗ Міністерства охорони здоров'я України «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць» (2011 р.)
2. НАКАЗ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження інструкції про здійснення державної екологічної експертизи» (1994 р.)

